

Viitorul suna bine?

In ultimele saptamani au aparut in media tot mai multe opinii care prevad un viitor promitor pietei bursiere din Romania. Sunt opinii care vin din diversii medii si surse, de la analisti bancari si presedinti de SSIF straini, pana la autoritati guvernamentale sau responsabili din industria fondurilor private de pensii. Cat de corecte se vor dovedi aceste previziuni? Ramane de vazut, mai ales intr-un mediu socio-economic inca greu predictibil cum este cel romanesc. Interesant ar fi sa vedem pe ce mizeaza cei ce le-au emis, care sunt argumentele care pledeaza pentru o astfel de evolutie.

In primul rand asistam in ultimii ani la marirea decalajului dintre dezvoltarea economiei nationale si cea a pietei de capital. Daca in domeniul economic (si sub presiunea integrarii europene) am inregistrat progrese evidente in ultima perioada concretizate in evolutii macroeconomice, uneori, surprinzator de pozitive, piata bursiera nu a reusit sa tina ritmul acestor schimbari. Oferta de titluri, valorile de tranzactionare, numarul de investitori activi se mentine inca la valori mai degraba modeste, realitate care lasa locul unor "corectii" semnificative ale celor doua dinamici, cu atat mai mult cu cat in peisajul economic apar noi entitati specializate de genul fondurilor de pensii private.

Printre cauzele care au contribuit la subdezvoltarea pietei bursiere au fost unele care (pe principiul "in tot raul este si un bine") au mentinut, pana in prezent, un potential de crestere semnificativ. Este cazul indeciziei autoritatilor statului roman atat cu privire la strategia privind dezvoltarea unor entitati economice importante pe care statul le detine (monopolurile din energie, infrastructura sau utilitati), cat si la folosirea pietei bursiere in cadrul privatizarii sau finantarii unor astfel de societati. Exista astfel in acest moment sanse crescute ca la cota Bursei sa apara in urmatorii doi ani nume importante din economia nationala care ar influenta semnificativ atat capitalizarea Bursei, cat si valorile tranzactionate sau numarul investitorilor bursieri.

Nu in ultimul rand, cresterea economica din ultimii ani, cu impact direct asupra nivelului de trai si al celui de economisire al populatiei dar si al atractivitatii investitiilor in Romania, a dus la aparitia unei mase investitionale din ce in ce mai importanta. Daca, in lipsa unei lichiditatii bursiere suficient de atractiva, multi investitori au ocolit in buna masura piata bursiera, este posibil ca odata cu posibila rezolvarea a acestui disfunctionalitet, o parte mai insemnata din aceste fonduri sa se indrepte spre Bursa.

Un ultim argument tine de modificarea din ce in ce mai evidenta a mentalitatii societatii romanesti in problematicile economice. Daca necunoasterea, frica, lipsa de cultura, lipsa de spirit antreprenorial au determinat pana in prezent un grad scazut al intermedierii financiare lucrurile au inceput sa se schimbe rapid in ultimii doi ani, astfel incat asistam la o deschidere din ce in ce mai mare, la nivelul populatiei, catre notiuni de baza ale societatii capitaliste precum investitii, randamente, oportunitatii si in general fata de lucruri care tin de plusvaloarea pe care o ofera industria financiara.

Toate argumentele de mai sus au fost mult comentate in ultima vreme si exista multe sperante legate de materializarea lor favorabila prin prisma dezvoltarii pietei bursiere. Sunt argumente oarecum cantitative si ele tin de domeniul evidentei. Pe de alta parte mai exista un alt element, de data asta calitativ, m-ai putin discutat care tine de evolutia si de tendintele pietei investitionale romanesti.

Randamentele bune si foarte bune obtinute in ultimii ani in Romania atat pe piata imobiliara cat si pe cea mobiliara, au parvenit in mare parte dintr-o ajustare la pretul corect al activelor romanesti. Daca pana in anul 2000 mersul economiei romanesti si al societatii in ansamblul sau au facut ca valoarea acestor active sa ajunga la preturi derizorii, ulterior am asistat la o adevarata "cursa" de reajustare la

noile realitati economice si politice romanesti. Aceasta cursa tinde, in prezent, sa ia sfarsit urmand ca valoarea unei investitii sa fie data din ce in ce mai mult de calitatea activelor achizitionate. Din acest punct de vedere actiunile unor mari companii, cu statut de societate deschisa, au sanse sa se situeze mult mai bine decat, de exemplu, clasicile investitii (ale ultimilor ani) imobiliare. Va fi nevoie nu doar de detinerea unui activ ci si de posibilitatea acestuia de a crea plusvaloare pentru a spera in continuare la randamente asemanatoare ultimilor ani.

Concluzionand, este aproape de domeniul evidentei faptul ca exista sanse sa asistam la confirmarea previziunilor optimiste referitoare la evolutia pietei bursiere. Va fi nevoie insa de o mai mare vivacitate a actorilor pietei de capital pentru a potenta aceste oportunitati.

Alin BRENDEA
Dir. Operatiuni Prime Transaction
25 mai 2007